

EFESAS

Mi iya Pol siya mii biyie mirriya om komii Rom hir, siya yokwowim kwiiya winki. Kwira iikamim Efesasanim simiiram mi kwira Kolosiyan iikamim simiiram, mi kwira Filipaiyan iikamim simiiram, mi kwira Failimonan iikamim simiiram. Siya ta yokwowa biyyin om Efesas hiriir winkikin sima mwainam mi mhoyiya wi iki om nhirim simiiram nwoki hauugiyim. Siya ta yokwowa inkamin Tikikas nikiuwiyin siir yonkwo hauugi mi simiirin siya ini hauuu. Taka yokwowa min boinka, iikamim naingwo tibmiiyim piu kwiruwa nwowim. Mi piua sair mwoin wi Jisis siyar niki owim krimiir kouwin. Iikamim naingwo tibmiiyim yim ini siir wignan ywowim mi Jisis siya ini krimiir kamnan ywowin. Iriig.

---

1 ¹Kara Polkin Adi Komii krimiir wanin siya kariirin biyyar nimbingin Jisis Kraiis siir yai aair boinmimauuam. Mi ta yokwowa kara winkika iikamim Adi Komii siirim yipiki om Efesas waraur nwowim kimiiram yipiki Kraiis Jisis siir yai aair wakaeyokna apiyim. ²Kara hiniina kwisboinkii, krimiir Adi Komiiyin mi krimiir Biyyan Inkam Komii ikin kimiirin wi naingwobumbu siya nwoki hauuwim mi kima wi iripar nwoki ongwomamair aeikiyamim. Iriig.

**Krimiirin dimin kirie komii komii Adi Komii siya
dimusi bi hauugin Jisis Kraiis siirsikin.**

³Krma Adi Komii siir inig iir hainanki krimiir Biyyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siir Adin. Dimusi rani, iikam krimiirin siya hainanprapraskikim. Dimusi rani, krma Kraiis siirgim mi ti hiriinan saiirsika Adi Komii siya siir dimin kibi kibiyim siir om hiranim krimiir asi hauugikim. ⁴Biyya siya ti nu iir niki onkwokwo karamaeyar niki owin mi ninomor aka, siya saiirar nimbingin siir iikam nwowamin mi ta hiriinan saiirsika krma Kraiis saika asi namasugim. Mi ti hiriinan tirin siya krimiir kigi, krma dimin whirki bi kimbugim ini wadieki wadieyar ywowim. ⁵Biyyarin, Adi Komii siya iikam krimiirsi siir kwoinkar naingwokwonanaekin mi siya hiniinam naingwokin krma siir yinisisim nwowim Jisis Kraiis siir kirieni. ⁶Mi ta hiriinan saiirsika, krma siir inig iir asi hainani. Dimusi rani, siya krimiirin siir naingwobumbu komii

aiirin hinda whisariiyar priihauugikin Jisis Kraiis siir kirieni yipikin siya naingwokwonanaeyin.

⁷Biiya Kraiis siya naonama mi siir nhieya ha naokiinainiya mi ta hiriinan saiirsika krimiirin wi Adi Komii siya hidana iikam whiekakim simiir wi saiirsi nwoki anmaiwarkainam. Mi dimin bibiyeyim krima tirim yim siya bidi haiyoprindiyumiigiyim. Kraiis siya ti dimin hiriinanim krimiirin dimusi bi tirkin siya iikam krimiiramin nhami nhami bi naingwokwokin. ⁸Adi Komii siya siyaargin dimin taeminim simiir bwamkibwamin. Mi krimiirin siyar bidi haiyoprindiyumii iskiyin iiya siya hidana saiirsiyin. ⁹Mi krimiirin siyar yanaakninkilhaiginu dimin taeminim biiya aowa nwowim siya naingwowim krima ninomokninkinam yim idowiiya bidi yimbiamim Kraiis siir kirieni. ¹⁰Mi dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim yim ti sima, mhoiyya iiya Adi Komii siya naingwowa wadie nwowana mi digworaekwo whiekakim nuanim wi siya kiyaipriugini mi siir omanim yim iriipi hiriinan mi sima wi maeyau kwiruwar namwoiwi mi ti digworaekwo whiekak imiirin wi Kraiis siyar nidwo kigriraorkaki.

¹¹Mi ti digworaekwo whiekakim Adi Komii siya naingwowim wi hiriinanar nimbini. Krimiirin Adi Komii siya bidi yimbiingiyin siirgisiir nwowim Kraiis saika namasukikinam. Dimusi rani, ti digworaekwowim bidi bidiniya tiram siya naingwowim simiirsika. ¹²Adi Komii siya ti digworaekwo imiirin whisarii bi tirkikin krima yipikim biigibii Kraiis siir yai imiir wakaeyokna apim wi siir inig iir nwoki hainanim mi siir inigin yio komiigikomiigin.

¹³Wim kima ini krimiir hiriinan ywowim biiya kima wakaeyim Adi Komii krimiir Wanin siir yai kibiyim kimiir grabaiginiuwim mi kima Kraiis siir yai imiir wakaeyokna apkim. Mi kima wakaeyokna apim simiir mhoiyyan, kimiirin Adi Komii siya nimbingim mi ta hiriinan saiirsika kima siir naeyiun saika asi namasukikini yipikin siya nikropkiyin tiriir nitam mi iikamim kimaka waraur nauni oniya ta biiya siya boina hiniin siya wi sipi nikropki siirin. ¹⁴Adi Komiiyin yipiki siir naeyiu iir hauugiyin krimiir, siya hiniina niisiimauugin mi krima ini hainii yinokninkinkiyim krimiirin mhoiyya siir dimin kibi kibiyim wi krimiir hauuwi yipiki biiya siya nimbini mi siya boinim tiriuginim yipiki siiram naingwo tibmii kinim. Mi Adi Komii siir iikamim wi rirmiiya simar nwobudgi mi Adi Komii siya wi inig komiigikomii iirar haii. Dimusi rani, ti dimin taeminim siya tirim simiirsika. Iriig.

Pol siya Adi Komii siiram sriigin iikamim om Efesas hiranim simiiram

¹⁵Dimusi rani, ti hiriinan saiirsika digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim wim kima Biiyan Inkam Komii Jisis siir yai imiiram bidi wakaeyokna apim mi kima wi hiriinan saiir naingwokwonanae

iikamim Adi Komii siirim simiiramin. ¹⁶Mi iinokiinokin an kara Adi Komii siir siira boin wadienanaei. Dimusi rani, iikamim simiirsika. Kara iikam kimiirsi naingwokwokin mi ta hiriiran sairsika, kara Adi Komii siiram asi kwisboini yipiki krimiir Biuyan Inkam Komii Jisis Kraiis siir Adi Komiiyin. ¹⁷Adi Komiiyin siyairgin mi krima siir inig iirarar hainanprapraski. Kara siiramın minam sriigin siir naeyiuin kimiir hauugiyim mi siya wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginiuim siir yai imiir sibgu inokninkinim. Mi ti Adi Komii siir naeyiuin wi kimiir nwoki anaakninkii haiginiuim mi kima Adi Komii siirgisiirin wi hainii nwoki sibgu inokninkinim. ¹⁸Kara hiniina naingwowi Adi Komii siya kimiirin ina whinkinsiis haiginiuim mi kimiir kwoinim wi hainii ninokninkinkii. Mi ti siya boinkiyim kima haiyim mi kima wi hainii ninokninkinkii dimin taeminim biya siya boinim hiniin, siya wi kimiir hauugii mi simiir kibiya ya bimbiuwi rani. ¹⁹Kara ha naingwowi siya kimiir bidi yiisimauuwın mi kima wi haniingi ninokninkini siir kirie aiirin iikamim yipiki siir yai imiir wakaeyokna apiyim krimiir whinkinsiis haiginiuwi. Siir kirieya ya ini komiigikomii ywowaowa krima sair kimairim wi dig nwo rani mi ta kirieya wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi, ²⁰ta kirieya Kraiis siir whinkinsiis haiginiuwa iya biya siya naonama mi Adi Komii siya siirin ina swoki hidninsiin idwowin simakar mi siirin siya saikar yinkiamsu haiginiu siir om hiran dimin taeminim simiir kigirkakim. ²¹Mi tariinanin digworaekwowim Adi Komii siir om hiranim mi nuan ikim yim ini Kraiis siyar kigirkakim. Mi uridyu bibiyeyim mi iikamim om whirua nwowipisu karamae nwowiyim mi gavmani inkam ikim mi ti digworaekwowim ti tariinan nwowim mi mhoyiya nwowan ikim yim siya bidi ikwowaisiigigim. ²²Adi Komii siya digworaekwo whiekakim Jisis Kraiis siir inara bidi yonkwokiyim mi Adi Komii siya siir bidi yimbiingiyin siir piugana sair digworaekwowim simiir kigirkakim. Siya ini krimiir mwonan ywowin ²³mi iikamim Adi Komii siir piugana sairim yim ini siir piunan ywowim mi iki hinda tinda nwowim simiirin ini siyar niwhwonkai digim. Mi krima wi saika nwoki amasukikinim mi dimin taeminim siyar tirdigikim mi nu whirkakin ini siya siyar yinyokiigiyin. Iriig.

Adi Komii siya bidi tirkiyin krimiirin, yipikim biya naoni iikamnan nwowim, sima tariinanin Kraiis saika nwowim.

2 ¹Mi biya iikam kima ti siyiun paeya niigikiyamyatonatnoudnankaiiyin siirar niki apkim, iki iikamim naokaowim simiir hiriinan. Dimusi rani, sima Adi Komii siirin digiumii haimriiyugigin mi dimin biye biyeyim sima tirkim. ²Mi ti ii imiirin wim kima ti nuin siir digworaekwo imiir napkim. Biya wim kima inkam komiiyin Setan nikiuwiyin siir digworaekwo biye biyeyim simiir

napkim, yipikin inkam komii komiiyim inigakim simiir siyiu pai siyiu paiyim simiir biiyan inkam komiiyin mi uruwai siyaowai mi niimauan uridyiu bibiyie ikim mi uridyiu bibiyeyim maeyau kwiruwu nwowipisu karamae nwowi ikim mi dimin biyie biyie ikim. Mi iikamim simiirin ini siyar kigirkakim mi tiriiginim yipiki digiumii Adi Komii krimiir Wanin siir niki haimriyugigim simiir kwoinim wi siyar kiyaii. ³Biiya krime ti iikamim simiir hiriinan nwokim mi krime diminim krime naingwowyim simiir napkim. Mi krime dimin biyie biyeyim krimiir kwoin ima naingwowyim simiir bidi tirim mi Adi Komii siir iowa krimiir asi nwoke iki iikamim iki nu nhiranim simiir hiriinan yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim.

⁴Mi Adi Komii siya ini krimiiramar naingwokwokripkaiyin mi siir naingwobumbuwa krimiir bidiyar mirninkinkikaiya iya krime dimin biyie sair aowa nwoke. ⁵Mi krimiirin kwoin win siya hauu haiginiugin mi siya krimiiram ha naingwokwonanaekin mi krime tiriiginim yipiki siirsi yapiyapa mi oki windi yipiki Adi Komii siir ninokninkin karamae nwowim, tiriiginim yipiki paeya nami siyiuin si tiodwomaiyanim krimiirin siir naingwobumbu aeyar nanmaiwarkainakim. ⁶Krimiirin Adi Komii siya bidi hidninsiin idwokiyim Krai saika mi krimiirin siyar ninkiamasu haiginiugin iripa saika nwowam. Mi dimin biyie aiiirin krime bidi ikwokopougiga mi krime ini iripa saika ninomor kou hir nidwonan ywowim. ⁷Adi Komii siya ti hiriinan minam tirkin ti iiyim mhoiya nimbiniyanim iikam imiir niisiimauuwim siya naingwokwonanaeiya krimiiram Jisi Krai siir inigni mi ta siya mi aingwobumbunanaeiya krimiirsi ya ti dimin taeminim Jisi Krai siya tirkiyim simiirsika. ⁸Kima Krai siir yai imiiram naingwo tibmii kiingim mi Adi Komii siya kimiiram asi naingwokwonanaekin mi kimiir asi mi anmaiwarkainakin kima, kima kimar bi whinkinsiisnakim. Mi kima Adi Komii siiram bi miriigim mi siya kimiirin ta hiriinan sairsi bi nanmaiwarkainakin. Niingaka. Adi Komii siya hinda siir kwoinairgar priinaingwo hauugikin kimiirin. Ya tariigina ya Adi Komii siir naingwobumbu aeya krimiirsi mi krimiirin saeyar nanmaiwarkainakim. ⁹Kima dimin whirin miyiknan bi tirkin mi Adi Komii siya kimiirin ha bi nanmaiwarkainakin mi inkam nwrki wi ha boin tani, siya inig komiigakin mi siya wi siir inig iirar hainana rani. Adi Komii sasairgin hiriinan tiriin. ¹⁰Iikam krimiirin Adi Komii siya bidi tirkiyin siirgisiir nwowim yipiki Krai Jisi siir yai imiiram naingwo tibmii kiiniyim mi krime iripa Jisi Krai saika nwoke amasukikinim. Mi ta hiriinan sairsika krime wi mi kibi nwoke miriirim. Biiya Adi Komii siya krimiirin dimin miyik miyik imiiram nimbingin krime tiramin mi siya krimiirin hiriinanam tirkin simiir napim mi siya krimiiram minam naingwowi krime ti dimin taemin kibi kibiirim simiirarar tir. Iriig.

**Krais siya piugan kwiso sowiirin iripa bidi
yinkiamasuhaginiuin isid whirua nwowam**

¹¹ Kima ti swoki aingwowaaragai biya iya Juda sima kimiir miois imiir kitiyopnir hai karamae nwowa hiniina niisiimauuwam wim kima Adi Komii siir iikamkim mi nim krima Juda iikamim kimiirin hiniina niewaiyu boinkim, wim kima Juda iikam tani. Mi nim krima kamim yipiki krimiir mioisim kitiyopnir haiyim, kimiirin hiniina dapi, wim kima simiir miois kitiyopnir haiyan inkam tani. ¹² Biya wim kima Krais siir bi ninokninkinkim mi wim kima Isrel simiir iikamim simiir piugana saiir iikam tani. Wim kima, kima iikamkim kima Adi Komii saika bi namasugim. Biya Adi Komii siya siir nimbina iikam nhirim simiir nimbingikin mi sima mi siya ini iripar yongwomamair aeyim yim kima rani, ti iikamim. Wim kima wi ti nu iir nwo rani, ti dimin taemin kibi kibiyim nitim simiiram nwokwokinim. Niingaka. Adi Komii siya wi kimaka nwo rani. ¹³ Mi tariinanin, wim kima ti iikamim yipiki ti diminim biya kara boinmimauuwim simiir ninokninkin karamae nwowim, yipiki iikamim aru nwowiyim sim haniin nwowim mi tariinanin kimiirin Krais siya naonama mi siir nhieya ha naokiinainiya mi iikam kimiirin saeya nanmaiwarkainakim mi tariinanin kima Adi Komii siir yai imiir asi wakaeyokna api. ¹⁴ Iikam krimiirin Krais siyar tirhaiginiugin iripa nongwomamair aekiyamam. Biya Juda simiir piugana saiir iikamim iki Juda iikam tani simiir piuganim iki hinda tinda nwowim simiir sau omom nwokim mi tariinanin ta Krais siir piu aeya naonama mi iki iikamim iki omom omomim hinda tindanim simiirin siyar tirkikim iripa isid whirua nwowim. Mi ti siyiuin biya iripa isid whirua nwo karam nwowiyin paeni haniin niki amai ikouwin yio siya bidi hiukmaigiyin. Mi siya ti hiriinan minam hiukmaigikin, siya minam naingwokin krimiir tirkiyim krima piugan kwirkikwiruwa nwowiskiyim. ¹⁵ Mi ta Jisis Krais siya naonama mi ti Moses siir siyu komii siir siyuim siya tirkiyim yim bidi digiguskuyim mi ti Judami siyu komii nhirim yim iripi hiriinan. Mi siya ti hiriinan minam tirkin, ti piugan kwiso sowiirin iripa ninkiamasu haiginiuwim iripa nongwomamair aeyam. ¹⁶ Krais siya paeyin hiniya nironinkinin siir naowin siya ta hiriinan saiirsi naokin ti diminin isid whisair krima nwowiyin siir haiginikouwin siir tirkiyim mi sima bidi yaonamim mi krimiirin siya kiyai iripa nongwomamair aeyam mi Adi Komii siir wakaeyokna apam. ¹⁷ Krais siya ti nu iir nitin siya siir yai kibi kibiyim simiir nanaakninkii haiginiugim mi siya hiniina boinkin, iikamim sima mi Adi Komii siya sima wi iripa nwoki ongwomamair aeyim. Mi ti yayim yim ti iikamim Juda iikam tani yipiki aru nokwokaowiyim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna ap karamae nwowiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi yim ti yayim Juda iikam kima

mi Juda iikam tani ikim yim kimiiramar nitswokim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apim iikamim Adi Komii siir kingiin nokwowim simiir hiriinan. ¹⁸Mi nim krīma ti piugan kwiso. Dimusi rani, Krai siirsikin. Mi Adi Komii siir naeyiun siya siyairgin iikam krimiir kiyaiyin Adi Komii siiram krimiir wanin mi tariinanin krīma wi Adi Komii siiram asi nami.

¹⁹Mi ta hiriinan sairsika, wim kima iikamim yipiki sima yapa om karamaeyim ini simiir hiriinan ywowim. Wim kima ini iikam nhirim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim mi siir piugani ikim, ini simiir hiriinan ywowim wim kima Adi Komii siir yinisisimkim. ²⁰Wim kima ini omaka Adi Komii siya miriia ini sair hiriinan ywowim. Nim krīma aposel kamim mi profet kam ikim yipiki dimin taeminim Adi Komii siya boinim sim boinimauuwiyim, nim krīma ini kougou yaewaonan ywowim yipiki omaka aiir ninan hougwowiniyim. Jisis Krai siyarin yio ini kougouwin bopwokibopwo nokwokaiiyin omaka akou iir hougwowiniyin ini siir hiriinan ywowin. ²¹Siya siyairgin siyinpae minim omaka aiirim simiir nonkworinuwiyim yaripa sima sibgu owam. Mi ta omaka siya tirkī wi omaka komiigikomiiyar nwokii mi saeya wi omaka bimbiuwi nwo rani, Inkam Komii Krai siya whwonkaiyam. ²²Mi wim kima iikamim Krai siirim, iki nupai nupaiyim simiirim kimiirin Adi Komii siya ninkiamasu haiginiuwim Juda iikam krimaka mi kima whiekakarīn ini omakanan ywowim Adi Komii siya nwowam Adi Komii siir naeyiun siir. Iriig.

Dimin taeminim Pol siya tirim, siya Judami piugana saair bi tirkin

3 ¹Kara Polkin, yipikin maeyauwa mii biye miriia sair saira hiugrimkripkiikikainanaeyin. Dimusi rani, kara Krai siir yai kibi kibi imiir boinimauugin iikam kimiirin, kara Judami piugana sair bi boinimauugin, kara nhwo Adi Komii krimiir Wanin siiramim iikam kimiiram kwisboinkikin. ²Kara hiniina naingwowi kima bidiyar wakaeyim ta Adi Komii siir naingwobumbuwa kariir hauugiya mi kariirin siya nimbangikin siir mii aiir miriizam iikam kimiir whinkinsiis haiginiuwam. ³Mi ti dimin taeminim biya niki haigiprakaiyim yim Adi Komii siya bidi yanaakninkii haiginiuwim mi siya kariir bidi yiisimauuwim mi kara simiir asi ninokninkini. Biya ti diminin kara kimiiramim siirar niki win boinkikin. ⁴Mi kima simiir mwaini mi kima wi haini ninokninkini kara Krai siir dimin taemin imiirin ina sibgu inomokninkinim yipiki biya Adi Komii siya niki haigiprakaiyim. ⁵Mi biya iikamim simiir bi ninokninkinim mi tariinanin simiirin Adi Komii siya bidi yanaakninkii haiginiuwim mi siya simiirin krimiir bidi yiisimauuwim kamim yipiki siya nimbangiyim siir aposel inkam mi siir profet inkam nwowam mi siya ti dimin taeminim krimiir nisiimauugin siir naeyiuni. ⁶Mi yaiyim yipiki siya nanaakninkigiyim yim ti sima, mi

iikamim yipiki Judami piugana sair karamaeyim simiirin Adi Komii siya bidi tirkiyim Judami piugana saika mi simiirin wi piugan kwiruwar nwo haiginiuwi siir yai kibiya sair kirieni mi wi piu kwiruwar nwoki owiskiyim mi ti dimin taeminim siya nimbingiyim siya wi krimiir hauuwi siir iikamim Krai saika namasukikiniyim. Dimusi rani, ti dimin taeminim Krai siya tirkiyim krimiir simiirsika.

⁷Siya kariiram naingwokwonanaekin mi kariirin siyar whinkinsiis haiginiugin siir naingwobumbuwa Adi Komii siya nimbingiya siir Yai Win Kibi aair boinmimauwam siir kirie komiia sair kirieni mi kara dimin taeminim siya boinim kara tiram simiirar mi tirkin. ⁸Adi Komii siya kariiram naingwokwonanaekin mi siir naingwobumbuwa kimidiniya kariir haigiyumauu kariirin siya nimbingikin. Karairgin inkamin iki iikam whiekakim Adi Komii siir wakaeyokna apiyim simiir mhooigimhooi nwowin. Kariirin siyar nimbingikin Krai siir yai kibi aair boinmimauwam iikam kimiir iki Judami piugana sae iikamim sim tani ti yaimin diminim Krai siya tirim krimiir. Mi ti yai kibi kibiyim Jisis Krai siir boinim yim dimin kibi kibiyim simakisima nwowim yim simiir yaimwokiayimwo ima mi simiirin iikamki mwainim wi dig nwo rani. Niingaka. ⁹Siya kariirin minam nimbingin iikamim simiir whinkinsiis haiginiuwim mi sima wi ti digworaekwowim idowiya nwo karam nwowim wi simiir nwoki inokninkinim. Biya, iya Adi Komii siya ti dimin taemin imiir nonkwokwobwakainan siya ti siir kwoinin siya hidaigiyin biyar nimpriowin mi ini tariinanar yadigniyin. ¹⁰Mi ta hiriinan sairsika, ti iikamim naingwo tibmiyim Adi Komii siir piugana sairim siya simiir asi niisimauugin. Mi yim sima paekwosim ikim mi yipiki ninomor kouan kirieyim sim kigirkakiyim simiir siir ninokninkinpai ninokninkinpayim. ¹¹Mi ti dimin taeminim Adi Komii siya tirim siya siir kwoin iir swoki aingwo tirkin yipiki biya siya nimbingiya krimiir Biyan Inkam Komii Jisis Krai siir kirieni. ¹²Nim krma Krai Jisis siir yai imiir wakaeyokna api mi krma Adi Komii siirsi kipi nidid. Yo krma ina ninokninkinim ta sairin mi krma Adi Komii siiram dam mi dimin taeminam siiram sriii mi siya wi digiumii krimiir haimriiyu rani. ¹³Kara kimiirin pi hiniina boini, kima kipi nidid ti dimin biyeyim kariir nonkwobumbuninkin haiginiuwim simiirsiyin. Dimusi rani, kara iikam kimiir whinkinsiis haiginiugin. Wim, kima maigimaigra dwoninae. Dimusi rani, wim kima inig komiigak bidi ywowim ti dimin taeminim kariir kiyopsimsibgi haiginiuwim simiirsi mi ti digworaekwowim iikam kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi. Iriig.

Pol siya hiniina naingwowi iikamim Efesas hiranim ina ninokninkinim Krai siya naingwokwowi aairin simiiram.

¹⁴Kara ha naingwowi ti dimin kirie kirieyim Adi Komii siya tirkiyim mi ta hiriinan sairsika kara ogmwo siiram ha waisii hunanainamin

mi kara Adi Komii siiramin nhwo ina kwisboinin. ¹⁵Adi Komii siya siir paekwosimim ninomor kou hiranim simiirin iikamim nuanim krimiir hauugikim siir inigni. ¹⁶Kara Adi Komii siiramin hiniina kwisboinkii, siya siir digworaekwo imakan siir kirie komii aiarar nwowi mi siya siir naeyiuin wi kimiir kwoinau waraur nikropkii mi kima wi kwoin kirie nwoki owim, ¹⁷mi kima wi Kraiis siir yai imiir nwoki sibgu wakaeyoknam mi siya wi ini haniin sairsi kwirii idwokaii kimiir kwoinauin. Kara hiniina kwisboinkii, kimiirin wi naingwobumbu Adi Komii siya hauwi mi ta hiriinan sairsika siir kirieya kimiirin wi saeya whinkinsiis haiginiuwi irni nwirniyam naingwokwowim mi ti simairgim digworaekwowim krime tiranim simiir bwamkibwamim, paeni haniin pae siir mii imiir kinsiis haiginiuwiyin siir hiriinan mi omakanan, omakani kougou yaewaowim nu hir nokwowiniyim simiir hiriinan. ¹⁸Mi ti dimin taemin hiriinanim yim wi kimiir whinkinsiis haiginiuwi mi iki Adi Komii siir iikamim hinda tindanim kima wi haini ninokninkinki Kraiis siya naingwokwo aiirin kimiiram ya komiigikomii ieyairga, ya ini ninomor kou sair haibura mi aeya ini prieikipriei ywowa mi aeya ina mi inirnakainainama mi siya krimiiramin pranae pranae bi naingwokwokin. ¹⁹Ihi, kara minam naingwowi kima Jisis Kraiis siya naingwokwonanaeiyi kimiiram sairgisaiir dinokninkin ta siya naingwokwowiya krimiiram ya whoimoni rani. Mi krime siya naingwokwonanaeiyi krimiiram sairgisaiir bi ninokninkinkim. Kara ha naingwowi, ti dimin taemin komii komiiyim ti Adi Komii siir kwoinau nwokaiyim wi iikam kimiiram niti mi kimiir kwoinin wi sima mirninkinkikaii.

²⁰Mi ta hiriinan sairsika ta Adi Komii siir kirieya ta krimiir tir nwokaiya wi idwo saeyar swoki inkin hauugii ti diminin krime sriigiin siiram siya tiram mi diminin krime naingwowyin, ta siir kirie komiia siya haigiya krimiir kwoinau. ²¹Kara hiniina naingwowi, nim krime siir piugana sair iikamim mi tiriginiim krimiir yinneyim krimar witswo siir inig iir hainan. Dimusi rani, ti Jisis Kraiis siya tirim simiirsika. Kara ha naingwowi, krime siir inig iirin hiriir hainanyokiyokiikaeyam ya ta yaiya yai kaimwo aeyairga. Iriig.

Mi nim krime iikamim yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim nim krime Kraiis siir piunan yowowim

4 ¹Kara Polkin, yipikin maeyaua mii biyie miriia sair hir hiugripkiikikaiyin. Dimusi rani, an kara Biyan Inkam Komii siir mii aiir miriigin. Kara iikam kimiirin iig yai asi boinkii wim kima Adi Komii krimiir Wanin siir yai imiir sibgu apikim yipiki biya Adi Komii siya nimbingiyim kima wakaeyokna apam. ²Inkamin inigakin si haniin kipi nwo. Nhirmi yaimin diminim simiir wakaeyokna ap mi

kimiirgikimiirar kwoinin yio dikwowaisii ti dimin taeminim nhirkim sim tirim kimiir simiirsi mi ti dimin taeminim kimiir nomiiyauim naingwo tibmiiyim sima kimiirar tirbuga windi kima simiirin io kipi niki anka osisau, kima ti sima tirin siiramin hindara daingwokwonanae iski. ³Adi Komii siir naeyiuin iikam kimiirin kwoin whirua siya nwowaiginiugim mi kima iripa nongwomamair aeyamin kirie hiriir dwokripkai. Mi krima iripa damasukikin ti uridin yipiki dimin taemin kogiyin iripa sima nwowam siir hiriinan dwo. Mi krimiirin nwirua nwowamin hiriinan mi tirkin. ⁴Mi iikam whiekakim yipiki Jisis Kraiis siiram naingwo tibmii kiiniyim, yim sima ini piu kwirkikwiruwar ywowiskiyim. Adi Komii siir naeyiuin yio nwrkinwiruwar mi owiskiyin mi siya ini ini haniin krimiirar kwirii idwokaiyin. Mi ti hiriinan siyiuin, Adi Komii siya krimiirin hiriinansi nimbingin mi krimiirin iripa asi ninkiamasu haiginiugin nwrkinwiruwar nwowam mi ti dimin taeminim Adi Komii siya nimbingiyim sima niti wi krimar nwoki inomokninkin digswowim mi nim krima wi maigimaigargar nwowini ti digworaekwo kibi kibiyim simiiram nwokwokinim. ⁵Mi ti Biian Inkam Komii nwiruwan yio Jisis Kraiis siyairgin. Iikam krima siiram naingwo tibmii kiinim krima baptais kwiruwa sairrar baptaiskim, krima yaeya yaeya bi baptaiskim hiniina niisimauuwam nim krima Adi Komii siir piugana sair iikamkim. ⁶Adi Komii sasaiggin nwowin mi siya iikam krimiir Adi Komiiyin mi iikamim naingwo tibmiiyim ini siyar kigirkakim mi siya ha napninopkainaniyin krimiiram mi hiriir ini oniyam. Mi siya ini krimiirgikrimiirar mirii nonkworinukripkainiyin.

⁷Krais siya krimiirin hinda whisariiyar priihauugikin kirieya yipiki Adi Komii siir piugana sair iikam imiir sibgu whinkinsis haiginiuwam. Mi siir kirie komii komiiyim nhirim wi krimiir yapa yapa nwonira hauwi mi ta hiriinan sairsika krima wi ti miipai miipaiyim simiir nwoki tirim. ⁸Mi Adi Komii siir yayim yipiki biian kamim sima winkiyim yokwoni yim ti dimin taeminim sim boinkikim. Sima hiniina boinkikim,

mi iya Kraiis siya swoki ama Adi Komii siir oma hiriir mi iikamim yipiki biya Setan siir iin nonkwowim simiirin siya bidi swoki anmaiwarkainam, inkamin maeyaua mi biye miriia sae hiugripkikikaiiyin siir hiriinan mi simiirin siya wi hauwi siir dimin miyik miyikim simiir.

⁹Mi ti yayim yim hiniin dimusi boinkim siya koua bidi yamin? Sima hiniin dimusi bi boinkim, iya siya biigibii siir om hir haiburgigin mi ha nuunaiiniyin mi nu tir nauni oniyin iikam krimaka ¹⁰mi inkamin yipikin nua tiriir niki nuunaiiniyin siya bidi swoki amin koua hiriir, siya waua sair nidwokainainamkin Adi Komii siir oma hiriirin mi ta hiriinan sairsika siir naeyiuin iki omom omomim hinda tinda nwowim simiir asi ninyokiigikim.

¹¹Sasaiggin kirie iikam krimiir hauwiyin mi simiir nhirim simiirin siya

nimblingikim aposel inkam nwowam, yipiki dimin taeminim Krai siya tirim simiir boinmimauuwamim. Mi iikamim siya nimbingiyim yim profet kam ima yipiki Adi Komii siir yai imiir nanaakninkiyim. Mi kam nhirim siya simiirin yai napboinmamauwam inkam yokmwim owaiginu mi ti iikamim, Adi Komii siir yai aiir boinmimauuwam iikamim simiir kwoin imiir kiyaiyim sima naingwo tibmii kiinim. Mi iikam nhirim siya simiirin miya iikam nowomwarkaiyuwiya saiir yokmwim owaiginu, yipiki iikam imiir kigriraowiyim mi simiir whinkinsiis haiginuwam sima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apim. ¹²Krais siya iikam krimiirin ti dimin taemin hiniinim sim hauugikim mi ta hiriinan saiirsika, ti dimin taemin hiriinanim krimiirin wi sima whinkinsiis haiginuwi siir mii aiir miriyam mi ta hiriinan saiirsika nim krma yipiki Adi Komii siir piugana mi yipiki Krai siir piua nim krma siir mii aiir miriyim wi digar nrowi iki iikam nhirim naingwo tibmiiyim simiir whinkinsiis haiginuwim simiir naingwo tibmiiya kirie saeya nwowim. ¹³Mi dimin taeminim yim wi hiriyar nwoyokiyokiyami mi wi kwoin whirua krimar nwobudgii ti Adi Komii siir digworaekwowim yipiki krma wakaeyokna apiyim mi dimin taeminim kwoin whirua krma nwowiyim Krai siirim simiir mi ta hiriinan saiirsika krma wi asi kinantiokii mwriinami. Mi krma wi inkam bimbiuwi nwo rani, krma wi Krai siir hiriinanar swoki owi. ¹⁴Mi krma tariinanin ti hiriinan nrowi mi krma wi yinisisimim yipiki rirmiya nwo karam nwowim wi simiir hiriinan nwo rani mi ta hiriinan saiirsika krma wi iki yai niksisae yim sim wakaeyokna ap rani. Iikamim ti hiriinan yai imiir wakaeyokna apiyim yim ini iya op idwo nakiiriririya mi hinda tinda ha priiyakii priiyakiyamiya ini saiir hiriinan ywowa. Mi ti iikam hiriinanim yim inkamim yai bibiyeyim simiir wakaeyokna apiyim yipiki iikami kwoin kiyaiyim mi ti yaiyim sima boiniyim yim niksisae yaigim. ¹⁵Mi krma ti hiriinan kipi nwo. Niingaka. Mi krma Adi Komii siir yaimwokiyaaimwowim simiir boinam daingwo mi krma irni nwirniyam dinan aingwokwo krma tiriya saiir hiriinan yipiki wi krimiir whinkinsiis haiginuuyokiyokiyami mi wi krimar nwobudgiyim Krai siir hiriinan. ¹⁶Krais siya ini krimiir kou ywowin mi iikamim yipiki siir piunan nwowim krimiirin siyar kigriraowi mi krma yapa yapan wi siya nimbinim krma tiram wi simiirar tiri. Nim krma ini iga iin mi mai piu minan ywowim mi krma irni nwirni dinan whinkinsiis ankinsiis haiginu mi krma wi piu kwiruwa nwoki owim. Mi krma dimin taeminim ti siyu hiriinanin siir tiri, irni nwirniyam ninan aingwokwonaei mi mhoiya Adi Komii siir piugana wi kirieyar namwoiuwi. Iriig.

Iikamim yipiki Adi Komii siir wakaeyokna apiyim sima wi dimin taeminim biyanim wi digiumii simiir haimriiyugigi.

¹⁷Tariinanin kara kimiirin pi igao yai boinkii. Dimusi rani, kariirin Jisis Krai siya nokmwim okwohaiginugin biyan inkam nwowam.

Mi tariinanin kima dimin taeminim iikamim Adi Komii siir piugana saiiir karamaeyim sima tiriyim simiir kipi kigna ap yim sima diminim biyekibiyie nwowiyim simiiraramar naingwowi. ¹⁸ Simiir kwoinim ini inkamin niibwomambwo napwiyyin sikwo paeaka bigna ap karamae nwowiyin ini siir hiriinan ywowin. Yim sima dimin biyie biyeyeyim Adi Komii siya naingwo karamae nwowiyim simiiraramar naingwowikim. Dimusi rani, yim sima Adi Komii siir dimin taemin imiir bi ninokninkinkim mi simiir kwoinim sima simiiram bi naingwokim. ¹⁹ Mi ta hiriinan sairsika sima piugi paniinsi yopaisi. Simiir kwoin komiyyin ti dimin biyie biyeyeyim hii min priininae priininaeyim simiiraramar naingwowi, simiir wakaeyokna apim mi simiir kwoinim hapi i aeya niwaoki simiir sibgu wakaeyokna apim.

²⁰ Mi iikam kima krimiir bi wakaekim mi krime bi boinmauugim kimiirin Kraisiir yai imiirin ti hiniin siyiuin si wakaeyokna apim. Niingaka. ²¹ Kara ha ninokninkini wim kima Kraisiir yai imiirin bidiyar wakaeyim iikamim ha nitim siir yai kibiki kibi imiirin sima ini anaakninkii haiginiuni mi simiirin sima ini boinmimauuni kimiirin. ²² Wim kima ti hiniin dimin taeminim sim boinkim. Biya wim kima kimiir kwoin biyie iirar napkin. Mi ti kwoin biyie hiriinanin ti kimiir boinin iinokinokin kimiirin siyar tiri siyu biyeni nwowamin. Mi kimiirin wi siyar nonkwobumbuninkin haiginiuwi. Mi sima kimiirin wi hiniina boini, ti dimin taemin hiniinim sim tirim mi kimiir digiuwin wi simiir nwoki haimriiyugigim mi kima simiirsiyyin wi aru nwoki owim. ²³ Mi kima ti dimin hiriinanin simiir tiri mi kimiir kwoinim Adi Komii siiram kiwaki siir naeyiuin siir kirieni. ²⁴ Kimiir kwoinim Adi Komii siiram kiwaki siya nwowaiginiuum yaeya kwoin win. Mi kimiir kwoinim wi siya tirkii dimin miyyikim simiir napim mi simiir tirim Adi Komii siiram mi iki nhirim simiiram warar.

²⁵ Mi ta hiriinan sairsika, iikam kima, irira nwoniran kima ti dimin biyie biyeyeyim priiyiksasaeyim simiirsi dapyok mi ti yai bibiyie hiriinanin yim ti itnoudninkiiigi. Mi kima irira nwoniran irni nwirniyyin yai miyyik miyyik imiirrarar boin. Dimusi rani, krime irira nwoniran Kraisiir piu haimii haimiigim. ²⁶ Mi iya kima dimin biyie biyeyeyim io simaka nwowiyim, kima kimasiiyar mintiraona mi kimiir kwoinim sibgu dwowipisu. Mi ta hiriinan sairsika kima wi kimiir kwoin imiir kiwaki rani, io nwowamin mi kimiir tiramin dimin biyie tiram. Mi io nwoni siyiuin yio ha ti sibgu tirsisauu ti dimin hiniinin. Mi ta iowa bieki nikiiyamam kipi. Mi biigibiiyyin wari kimiir kwoinin io nwowiyin siir ti digi. ²⁷ Mi mhoyiya kima wi Setan siiram kiwaki rani, simiir kwoin imiir kiyaiyim mi siyu biyie kima tirim. ²⁸ Mi tiriiginim biya biyanim mi ti tariinan nwo ikim yipiki hii tauaeyim, sima wi ti dimin imiir kipi swoki tirmimin tiriiginim yim wi ti digi. Mi tariinanin sima wi ta mii aiiirrarar

donkworinu mirii iski mi ta hiriinan sairsika siya ti iikam paeprikabim simiirin wi hiriinan sairsi whinkinsiis haiginiuwi. ²⁹Mi kima dimin biyie biyeyim kimiir mhii kwoinawu nwokaiiyim simiiram kipi kiwaki kimiir yaigi kaokwo boinim. Kima yai kibi kibiyim yipiki wi iikam nhirmi whinkinsiis haiginiuwanim yipiki kimiir yai imiir wakaeyim wadie sima sibgu idwokaeyamim simiirarar boin. ³⁰Mi ti dimin taemin hiriinanim kima Adi Komii siir naeyiu iir kipi tir maingimairga nwo karam siya nwowim. Dimusi rani, siya siyairgin yipiki kimiir nimbngiyin. Mi ta hiriinan sairsika Adi Komii siya mhoyiya wi hiriinan sairsi nanmaiwarkainaei mi kima hirin wi saikar nwoyokiyokiikaeyami iinokiinokin. ³¹Dimin biyie biyeyim io iigwir iigwir nwowiyim mi whwonkam nokiya karamae nwowiyim, mi mhii hinsima nwo karam nwowiyim dimin taeminim simiirin digiumii ti haimriiyugig. Mi kima yai kipi kauwoksanan mi yai kripiinani kipi mi kig iikam nhirmakan mi ti yai bibiyeyim kimiir haipridkikaiyim kimiirin wi siyu biyie sima swoki tiri dimusi rani, simiirsika. ³²Mi haniingi niuwi nhirim simiir yapa yapan sibgu tirhaiginiu mi irni nwirni dinaingwoyimyok mi dimin biyeyim iikam nhirkim tirim kimiir irni nwirni simiir haiyoprimdiyumiigi mi simiirin hiniina boinki, sima dimin komii rani. Simiirin Adi Komii siya haiyoprimdiyumiigiyim krimiir dimin biyie biyeyim simiir krma tirim simiir sair hiriinan tirkiyim mi ha boinkiyim hiniin yim dimin komii rani. Dimusi rani, nim krma Jisis Krai siir iikamkim mi ta hiriinan sairsika Adi Komii krimiir Wanin siya krimiir dimin biyie biyeyim asi haiyoprimdiyumiigikim. Iriig.

Iikam krma dimin kibi kibi imiirarar wakaeyokna ap

5 ¹Dimusi rani, wim kima Adi Komii krimiir Wanin siir yinisisimkim yipiki siya naingwokwonanaeyim mi kima siya tiriya sair hiriinanar timi tir. ²Irni nwirniyam dinan aingwokwo biya Krai siya naingwokwonanaeya krimiiram sair hiriinan. Siya bidi iki aonamin mi ti dimin hiriinanin siya tirkiyin yio ini dimin taeminim piuii miyik whakiyin kamim sima ninkin imiiaeyim Adi Komii ini simiir hiriinan ywowim.

³Wim kima Adi Komii siir iikamkim mi ta hiriinan sairsika wim kima dimin taeminim hii priinanae priinanaeyim simiir paninsi nidwo boinai. Mi kima diminim piu iikamkim nopaiiyim mi dimin taeminim yipiki kimiir kwoin imiir tiriyim kima kigmairam simiir kipi tir. ⁴Mi kima dimin biyie biyeyim piu iikamkim nopaiiyim simiir kipi boin mi diminim yipiki iikamim naingwo tibmiyim sim nomboboin karam nwowiyim dimin taeminim bwam karamaeyim mi yai bibiyeyim nididgak nwowi ikim. Mi haniingi niuwi kima yayim diriyar kiritmai boinki mi Adi Komii siir inig iirarar hainan iski. ⁵Wim kima ti dimin

taeminim simiirin ina sibgu inokninkinim iikamim yipiki hii priinanae priinanaeyim mi yipiki dimin biyie biyeyim sim tiriyim mi iikamim yipiki dimin taeminam kigmairiyim, ti komkid min hiniinim sima huniyim uruwai siyaowai. Kima ti iikam hiriinanim simiirin ina ninokninkinim yim wi hiriir nam tani mi sima wi Adi Komii saika nwo rani mi wi Jisis Krai saika mi o rani.

⁶Kima iikamim kimiir priiyiksasaeyim simiiram kipi kiwaki iki simiir yayim naekak nwo karam nwoyiyim simiirin kimiir boinmimauuwim mi ti yayim ti kara boinkiyim yim miyik rani, yim pi niksisaekim. Mi ti hiriinan iikamim yipiki hiriinan dimin biyie imiir tiriyim yim wi Adi Komii siya nonkwoninwomwiirninkin haiginiuwi ti dimin taeminim kara boimimauuim kimiir. ⁷Mi kima ti iikam hiriinanim yipiki ti hiriinan dimin biyie imiir tiriyim simaka kipi namasu. ⁸Biiya wim kima kamim niibwomambwo napiyim sim haniin nwokim mi tariinanin wim kima iikamim yipiki Biiyan Inkam Komii siirim wim kima ini iikamim nabie sibgu kigomok apiyim ini simiir hiriinan ywowim mi ta hiriinan saiirsika kima dimin kibi kibiyim simiir asi wakaeyokna api. ⁹Mi ti dimin kibi kibiyim ti iikam ima napiyim yim ini bienan ywowim, yim sima min niisiimauugim dimin taeminim kibi nwoyim simiir yipiki Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna apiyim mi piki hiniin dimin ikim yai mwo boiniyim. ¹⁰Kima dimin taeminim kima naingwowim simiiraramar daingwo mi simiirarar kinanankiu kima napamin mi Biiyan Inkam Komiiyin wi maigimaiga nwoke owim. ¹¹Kima dimin biyie biyeyim yipiki niibwomambwonan nwoyim iikamim sima tiriyim simiir kipi nap. Mi kima dimin taeminim sima tirim danaakninkii haiginiu mi simiirin ha boin, wari sima tirim yim miyik rani. ¹²Mi dimin taeminim iikam ima nimprio tirim, kara simiirin nididgak nwoke kimiir boinmimauuwim. ¹³Mi kima ti dimin taeminim ti iikam ima tirim simiir nanaakninkii haiginiuwi mi sima wi haniingin ninokninkinkii ti dimin taemin hiniinim yim miyik rani, yim ini biyie ywowim. Yim ini bieki si whwoyakiyim mi iikamim dimin taemin imiirin sibgu kigomokiiyim ini simiir hiriinan ywowin. Hya kima dimin biyie imiir boininkiiyim yim wa naonami mi ti digworaekwo hiriinanim yim ini paeya inkamki si haingimugiiya omaka ini saiir hiriinan ywowim mi ta niya pa nakii mipi nabie sasar nwokii. ¹⁴Dimusi rani, ti dimin taemin hiniinim simiirsika, Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii saiir nwowa ya hiniina boinka, yipiki kira naonan nwoyin mi yipiki waraur kiwokinin, kima dinsiingi. Mi ta hiriinan saiirsika Krai siya wi kimiir kwoinau asi kwirii idwokai mi siya wi bieyin kiriir whwoyaiyin wi siir hiriinan nwoke.

¹⁵Mi ta hiriinan saiirsika kima wi asi mintiraowi ti dimin taeminim kima tirim simiirsiiyin. Kima dimin taeminim iki iikamim yipiki

ninokninkin karamaeyim sima tiriyim simiir hiriinan kipi tir. Mi hiriinanki niuwi kima iki iikamim yipiki dimin taemin whiekakim sim ninomokninkiniyim simiir hiriinan tir. ¹⁶Yim ti iiyim yim ii paii rani mi iikamim siyu bibiyie tiriyim kima mintarao mi kima Adi Komii siir mii kibi kibi imiirarar tir siir yai kibi kibi imiir nanaakninkii haiginiuwam. ¹⁷Mi ta hiriinan saiirsika, kima habwhaowaenan kipi nwo. Kima dimin taeminim Biiyan Inkam Komii siya naingwowyim kima napam kima simiirarar wakaeyokna ap.

¹⁸Op bibiyie kipi kwiyae mi kima op bibiyie kwiyaei wim wi pi kwiyae whaowaei mi wi dimin biyie tiri. Mi haniingi niuwi, kima Adi Komii siir naeyiun siiram kiwaki ini haniin siya kwirii idwokaiyim kimiir kwoinim mi dimin taeminim kima tirim yim wi siyar nwoki kigirkakim. ¹⁹Kima mi kimiir nomiiyau ima kima Adi Komii siir yai imiirin diriyar kiritmai boinki mi Adi Komii siir mwai imiir wao. Kima mwai waowiyim mi Biiyan Inkam Komii siir inig iir hainaniyim kimiir haowidim mi diyamir ikim mi iki dimin taemin nhir ikim, kimiir kwoin komiiyin simiirgisimiiramar daingwoki. ²⁰Inokiinokin Adi Komii siir inigin Jisis Kraiis siir inigni hainanprapraski ti digworaekwo imiirsiiyin. Iriig.

Pol siya ta yaiya iikamim yipiki nonkwonam simiir boinka

²¹Kima ti nomiiyauim simiir yai imiir wakae mi yim sima kimiir imiir timi wakae. Dimusi rani, wim kima Kraiis siir yai imiir wakaeyokna apkim mi wim kima siir inig iir hainankim.

²²Wig wim kima yipiki kamkakim, wim kima kimiir kamim simiir yai imiir wakae kira wakaeya Biiyan Inkam Komii siir yai imiir saiir hiriinan. ²³Kima ti hiniina tir. Dimusi rani, kimiir kamim kimiir kouwin ini simar ywowim mi ti hiriinan siyu kaimwowin Kraiis siya iikamim yipiki siir wakaeyokna apiyim simiirin hiriinanar mi tirikin. Siya kimiir nanmaiwarkainam naokin mi siya ini mwonan ywowin mi wim kima siir piua saiir piu haimii haimiigim. ²⁴Ini ti iikamim yipiki Adi Komii siir piugana saiirim Kraiis siir wakaeyokna apiyim ini simiir hiriinan ywowim. Mi yim wigim yim simiir kamim simiir yai imiirar timi wakaeyok mi dimin taeminim sima tiriyim simiirar timi wakaeyokna diriraerar.

²⁵Mi wim kima kamim yipiki wig nonkwonam, kima simiiram daingwokwonanae Kraiis siir hiriinan siya naingwokwonanaeya Adi Komii siir piugana saiir iikam imiiram. Siya krimiirsi naokin krimiir whinkinsiisam mi krimiir swoki anmaiwarkainam. ²⁶Mi ta hiriinan saiirsika siya iikam krimiirin dimin whirki kimbu karamae asi tirikin. Dimusi rani, krima siir yai imiir wakaeyokna apkim mi krima op ha baptaisim. ²⁷Siya ti dimin taemin imiir tirkin mi ta hiriinan saiirsika siya krimiirin Adi Komii siir piugana saiir iikamim dimin whirki kimbu karamae nwowyim simiir hiriinan asi nwowi

iikamim yipiki paowaigi piskomkopou karam nwowiyim simiir piuum ini simiir hiriinan ywowim. Krīma ini wig kibinan ywowim yipiki wi Kraisiya nonkwonaei. ²⁸Mi ti siyu hiriinanin Kraisiya naingwokwonanaeyim iikam krimiiram mi kam kima kimiir wig imiiramim kimiir piu aiiramar naingwokwonaeyim saiir hiriinan daingwokwonanae. Mi tiriiginim yipiki simiir wig imiiram naingwokwonaeyim, yim ini tiriiginim yipiki simamar naingwokwonaeyim ini simiir hiriinan ywowim mi sima ini piu kwiruwar ywowiskiyim. ²⁹Inkam nwir karamaeyairga siirgisiiir piu aiirsi boriisopim mi saiir nonkwobumbuninkinim. Niingaka. Siya saiirin pa sibgu kigriraowi mīpa mi imiiaeyi. Mi ta hiriinan saiirsika siya wadie asi sibgu owi, Kraisiya kigriraowiya Adi Komii siir piugana saiir iikam imiir saiir hiriinan. ³⁰Siya krimiir asi kigriraowi. Dimusi rani, nim krīma siir piugana saika bidi yamasukikinim mi ini nwiruwar ywowiskiyim. ³¹Kraisiya mi iikamim Adi Komii siir piugana saiir ikim, nim krīma ini piu kwiruwar ywowiskiyim. Dimusi rani, ti Adi Komii siir yayim Yokwo Komii saiir nwokaiyim yim hiniina boinkikim, inkamim yipiki wig nonkwonaei yio wi siir yopii ad owiir haiburgigi mi siya mi siir wig aeya sowa wi nwiruwar nwowiskii mi sowiir piua wi kwiruwar nwowiskii. ³²Tiki yayim yim kaimwowaigim. Mi an kara hiriirar naingwowi yim sima Kraisiya mi iikamim Adi Komii siir piugana saiir ikim krimiir boinmimaugim. ³³Mi ta hiriinan saiirsika mi sima kaimwowa swoki boinki kamim yapa yapa simiir yapa yapa wig imiiramar daingwokwonanae siyamar naingwokwonaeyi saiir hiriinan mi wig wim kima kimiir kamim simiir inig imiir hainanprapraski. Iriig.

Pol siya yopii ad mi simiir yinisisim ikim simiir boinkin

6 ¹Yinisisim kima kimiir yopii adim simiir yai imiir wakaeyokna. Dimusi rani, simiirin Adi Komii siya nimbingikim kimiir kigriraowam yio ti hiriinan siyuin yio wadiekin. ²Mi Adi Komii siir yayim Yokwo Komii saiir hir nwokaiyim yim hiniina boinkim, kima kimiir yopii adim simiir yai imiir wakaeyokna. ³Sima ti hiniina boinkikim, kima simiir napi mi kima nu tirin wi ii prieiyar nwoki okwoyokiyokikaeyamim. Yio tiriiginin Adi Komii siir biigibiiyan siyu komiinyin siya boinkiyin krimiir yio siya dimin kibiyin Adi Komii siya nimbingiyin krimiir tiram.

⁴Mi yopii ad wim kima kimiir yin imiir kipi nikwao boin iinokiiinokin mi yim wi maigimaigra kimaka nwo karam pi nwowisi. Mi kima simiirin min dikwao boin mi min niisiisiimauu dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim sima tiram simiir. Iriig.

Pol siya iikamim yipiki whisarii mai priimiriyim mi tiriiginim yipiki simiir kigriraowiyim simiir boinkin

⁵Mi wim kima iikamim hinda whisarii mai priimiriyim, wim kima tiriiginim yipiki kimiir kigriraowiyim simiir yai imiir wakaeyokna ap mi

kima simiirin sibgu sibgu mintirao Kraisi siir kima tiriya saiir hiriinan. ⁶Inkamın kiriir kigriraowiyin siir whwonkam ida ara kipi mirii mi siya kiriir kigi mi siya wi ha boini kira wadiekin. Niingaka. figwir iigwirin kira kiriir miya saiirar mirii iikamim yipiki Kraisi wakaeyokna apiyım sim hiniin, dimin taeminim Adi Komii siya naingwowim kima tiram kima simiirin kwoinki daingwo diriraerar. ⁷Dimin taeminim iikamim whisarii mii priimiriyim kima tiriyim umir min hai karamae kima nwowiyim kima simiiramin maigimairga dwo. Dimusi rani, kima simiirin inkam aram tir tani simiirin Adi Komii siiram kira tiriya saiir hiriinan tir. ⁸Kima ina ninokninkinim. Dimusi rani, Biyan Inkam Komii siya wi krimiir whiekakar niyopkiyuwi, iikamim whisarii mii priimiriikim mi iikamim rirmiya nwowi ikim. Mi dimin kibi kibiyim siya tiram naingwowim siya wi krimiirar tirswowi.

⁹Mi wim kima kamim yipiki iikamim kimiir miriyim simiir kigriraowiyim, kima ti iikam imiirin siyu miyik sibgu tir. Mi simiirin yai bibiyie kipi boin mi kipi mi ikwao boin sima nididamin mi simiir tirim kimiir yai imiir wakaeyam. Mi Biyan Inkam Komii yipikin Adi Komii siir om hir nwowin, iikam whiekakim ini siyar kigirkakin. Dimusi rani, mhoiya iikam imiirin wi siya hidi mi siya wi hiniina naingwo rani, inkamin yipiki inig komiigakim mi inig karamae ikim siya iikam whiekak krimiirin wi hirii hiriinankinar hidswowi. Iriig.

**Iikamim naingwo tibmii kiiniyim yim ini kamim
yai niniyim ini simiir hiriinan ywowim**

¹⁰Kara kimiirin nikopkaigian yaimirsisimim sim boinkii. Kima dimin komiiyiin Biyan Inkam Komii siya hauuin kimiir siirin sibgu donkworinu. ¹¹Kimiir kwoinim ti dimin komiiyiin Adi Komii krimiir Wanin siya hauuin kimiir siir higriniu, yim ini nhaonan ywowim, nhaowa kimiir piu aair haigiprakaiyam. Mi ta hiriinan saiirsika kima wi iki dimin biyie biyeyim niksisaeyim simiirsi nwoki okworinuwim kimiir kwoinin Setan siya kiyaii. ¹²Krima inkamaka niniyam tir tani krima yiu bibiyeyim ninomor kou nwowiyim mi Setan siya mi nomni yiu bibiyie ikim mi dimin biyie biyeyim ti nu iir kigriraowiyim simaka niniyam tiri. ¹³Mi ti hiriinan saiirsika, kima Adi Komii siir dimin taeminim simiir hai mi tiriiginim kimiirin wi sima whinkinsiis haiginiuwu nhao sau mi irim hipigni haniin. Mi mhoiya ii biyekiki niti mi kira mi Setan siya kowar ninii mi kira ninii mi yai saeya ha digii kira wi wadiyar sibgu okworinukripkaigii.

¹⁴Kima dimin taeminim kimiir whinkinsiis haiginiuwiyim simiir hai mi kimiir kwoinim yaimwokiyaimwo imiirarar haigi okai, inkamin yai niniyiin si kikogiya piuwopa siir mhipwo iir saiir hiriinan. Mi kira mii miyik sibgu mirii mi kira Setan saika ha ninkinyaeyaowi kiriirin wi

nhaoni haniin saeyar higriniuwi. ¹⁵Kima Adi Komii siir yai kibi kibiyim simiir danaakninkii haiginiu mi iikamim simiirin wi iripa saeya nwoki ingwomamair aeyaiginiuwim. Mi ya tariigina ya wi suwa kima niya kimiir iga imiir nikwoiprarsi ini saiir hiriinan ywowa mi kimiirin wi saeyar whinkinsiis haiginiuwi mi kima wi nhwo whin tani. ¹⁶Mi kima ti dimin hiriinaninim kara boinim simiir tiri mi hiniina naingwowi, Jisis Kraiis siir wakaeyokna api, tiriiginim yim wi nhaonan nwowi dimin biyie biyeyim hipigim paekakim sim hiniinim mi sau ikim yim wi simar niriimduwini mi sima wi iikam kimiir niyopakaiyu rani. Mi kima siir wakaeyokna api mi siiram naingwowi tiriiginim kiriirin wi sima whinkinsiis haiginiuwi. Mi hiriinankiniuwi Setan siya dimin biyeyin paeni haniin kimiiram kabitkii kimiir kwoin imiir niugrimkripam yio wi dig nwo rani yio wi pi wokitki mi siya wi pi tingiyami paeni haniin. ¹⁷Adi Komii siya Jisis siirin minam nikropkikin pi naowim mi krimiir nanmaiwarkainam. Mi kima ti hiniina naingwowi kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi, pagra inkamki sim haiginiya simiir mwo imiir saiir hiriinan. Mi kima Adi Komii siir yai imiir wakaeyoknaei yim wi kamkiunan nwowi, yipiki wi Adi Komii siir naeyiu ieya hauuwi krimiir. ¹⁸Adi Komii siir naeyiuin iinokiinokin kimiirin wi siyar whinkinsiis haiginiuwi kira nhwo Adi Komii siiram kwisboini mi siir inig iir hainani. Iinokiinokin kima, kimasiyar mintiraona wim wi piugi piyaowisi. Kima Adi Komii siirim srii iikam imiirin siya kigriraowim mi siya whinkinsiis haiginiuwim yipiki siirim. ¹⁹Kima Adi Komii siiram in kariiram srii mi kariirin wi yai siya nwoki hauuwim. Mi hiriinankiniuwi kara wi nidid rani, siir yai kibi kibi imiir nokwo boinmimauuwim yipiki biya siya tirim simiir. ²⁰An kara ti inkamin yipiki yai kibi kibiyim sim nanaakninkii haiginiuwiyin ini siir hiriinan ywowin. Dimusi rani, ta maeyauwa mii biyie miriia kariir hugripkiikikaiya saiirsika. Kima Adi Komii siiram srii kariir whinkinsiis haiginiuwim mi ta hiriinan saiirsika kara siir yai imiir nanaakninkii haiginiuwim wi nidid rani. Yio simiirin wi karar nanaakninkii haiginiuwi ti biya kara nonkwowim simiir hiriinan. Iriig.

Pol siya siir yayim nikopkaigiim simiir boinkikin

²¹Tikikasin krimiir nomiyauin yipikin krima naingwokwonanaeyin, siya wi sipi niti mi ti dimin taeminim ti nimbimbiyamim kimiirin wi siya nini boinmimauuni. Siya inkam wadiekin siya Biyan Inkam Komii siir mii miyik miyik imiirarar miriigin. ²²Siirin kara nikropkii iikam kimiiram kimiir boinmimauuwam dimin taeminim kima ninomokninkinanim hiniin, nim krima wadieyairgim mi wim kima wi maigimairgar nwoki owim.

²³Kara ti hiniina sriigi Adi Komii krimiir adin mi Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis siya kima wi Adi Komii siirgisiramar naingwo tibmii kini mi

kima wi iripa nongwomamair aei. Mi ta hiriinan sairsika wim kima wi Adi Komii siir piugana saiir iikam imiiram asi naingwokwowi. ²⁴Kara Adi Komii krimiir Wanin siiramin minam sriigin siya iikam kimiirin wi siir naingwobumbuwa saiir nwoki hauuwim yipiki krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siiram naingwokwonanaeyim mi yipiki siir wakaeyokna apiyim mi siir yaimin dimin imiir wakaeyim sima tira saiir hiriinan. Iriig.